

เอกสารอ้างอิง

- เกรียงศักดิ์ พูนสุข. 2535. ตัวเสริมชีวนะ. ว. สัตว์เศรษฐกิจ. 10 (204): 76-78.
- ชลิต โนระดี. 2535. ผลของแบคทีเรียต่อการย่อยสลายสารอินทรีย์ในบ่อซีเมนต์เลี้ยงกุ้งกุลาดำที่พื้นเป็นดินเหนียว. วิทยานิพนธ์ปริญญาโท. มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์. กรุงเทพฯ.
- นงลักษณ์ สุวรรณพินิจ และ ปรีชา สุวรรณพินิจ. 2539. จุลชีววิทยาทั่วไป. สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. 735 หน้า.
- ประจวบ หล้าอุบล. 2537. สรีรวิทยาของกุ้ง. เจริญรัฐการพิมพ์ กรุงเทพฯ. 157-183.
- พิกุล จิรวาณิชไพศาล. 2543. ผลของ *Lactobacillus* spp. ต่อการป้องกันโรคในกุ้งกุลาดำ. รายงานการวิจัยพัฒนาและวิศวกรรมฉบับสมบูรณ์ หน่วยปฏิบัติการเทคโนโลยีชีวภาพทางทะเล ศูนย์พันธุวิศวกรรมและเทคโนโลยีชีวภาพแห่งชาติ. กรุงเทพฯ. 32 หน้า.
- ภิญโญ เกียรติภิญโญ. 2545. วิธีปฏิบัติสำหรับการเลี้ยงกุ้งขาว แอล. แวนาไม. กรุงเทพฯ. 120 หน้า.
- มะลิ บุญรัตน์ผลิน, กิจการ สุภมาตย์ และชูศักดิ์ บริสุทธิ์. 2543. การศึกษาผลของ Aflatoxin B₁ ต่อการเจริญเติบโต องค์ประกอบเลือด ระบบภูมิคุ้มกันโรค และเนื้อเยื่อในกุ้งกุลาดำ. ว. สงขลานครินทร์ วทท. 22 (ฉบับพิเศษ): 641-652.
- ขงยุทธ ปรีดาลัมพบุตร. 2540. การจัดการคุณภาพน้ำเพื่อการเลี้ยงกุ้งทะเล. สถาบันวิจัยการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ จังหวัดสงขลา.
- แลบอินเตอร์. 2547. กุ้งขาว อินเทลค์. วารสารริมบ่อ ฉบับพิเศษ. กรุงเทพฯ. 242 หน้า.
- วิลาวัลย์ เจริญจิระตระกูล. 2536. อาหารพื้นเมือง. ใน ผลิตภัณฑ์อาหารหมักจุลินทรีย์ หน้า 37-52. สงขลา: ภาควิชาจุลชีววิทยา คณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.
- วรรณภา เพ็ญภักตร์. 2539. การใช้แบคทีเรียเป็นโพรไบโอติกเสริมในอาหารกุ้ง. วิทยานิพนธ์ปริญญาโท. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. กรุงเทพฯ. 123 หน้า.
- สุทรวัดน์ เบญจกุล. 2548. เคมีและคุณภาพสัตว์น้ำ. กรุงเทพฯ: โอเดียนสโตร์. 344 หน้า.
- สุภญา ศิริรัฐนิคม, จีพร เรื่องศรี, ไมตรี วรรณเดช, อภิญญา ส่งประดิษฐ์, นเรศ ช้วนยุก, วีรพงษ์ เทพอักษร และกิจการ สุภมาตย์. 2543. ปัจจัยแวดล้อมที่มีผลต่อการเจริญของเชื้อไวรัสโอเรโอแอง (*Vibrio harveyi*) ในน้ำทะเล. ว. สงขลานครินทร์ วทท. 22 (ฉบับพิเศษ): 697-706.
- สุรศักดิ์ ดิลกเกียรติ. 2546. กุ้งไทย ก้าวไกล. กรุงเทพฯ. 394 หน้า.
- สนธิ แดงสกุล และ ลีลา เรื่องแป้น. 2541. ประสิทธิภาพของโพรไบโอติกที่ผลิตจาก *Bacillus* เพื่อการเลี้ยงกุ้งกุลาดำ. ว. การประมง. 51 (5): 446-456.

- Amann, R. I. 1995. *In situ* identification of microorganism by whole cell hybridization with rRNA-targeted nucleic probe. *In* A.D.C.AK-kermans (J.D.van Elsas, and F.J.de Bruijn eds). Molecular Microbial Ecology Manual. Kluwer Academic Publishers, Dordrecht.
- Amann, R. I., Binder, B. J., Olson, R. J., Chisholm, S. W., Devereux, R. and Stahl, D. A. 1990. Combination of 16S rRNA-targeted oligonucleotide probes with flow cytometry for analyzing mixed microbial populations. *Appl. Environ. Microbiol.* 56: 1919-1925.
- Amann, R. I., Fuchs, B. M. and Behrens, S. 2001. The identification of microorganisms by fluorescence *in situ* hybridization. *Curr. Opin. Biotechnol.* 12: 231-236.
- Amann, R. I., Glockner, F. O. and Neef, A. 1997. Modern methods in subsurface microbiology: *in situ* identification of microorganisms with nucleic acid probes. *FEMS Microbiol. Rev.* 20: 191-200.
- Amann, R. I., Ludwig, W. and Schleifer, K. H. 1995. Phylogenetic identification and *in situ* detection of individual microbial cells without cultivation. *FEMS Microbiol. Rev.* 59: 143-169.
- Anderssen, E., Diep, D.B., Nes, I. F., Eijsink V. G. H. and Nissen-meyer, J. 1998. Antagonistic activity of *Lactobacillus plantarum* C11: Two new two-peptide bacteriocins, plantaricins EF and JK, and the induction factor plantaricin A. *Appl. Environ. Microbiol.* 62: 2269-2272.
- Austin, B. Stuckey, L. F., Roderson, P. A. W., Effendi, I and Griffith, D. R. W. 1995. A probiotic strains of *Vibrio alginolyticus* effective in reducing diseases caused by *Aeromonas salmonicida*, *Vibrio anguillarum* and *Vibrio ordalii*. *J. Fish Dis.* 18: 93-96.
- Axelsson, L. T. 1993. Lactic Acid Bacteria. Classification and Physiology. *In* Lactic Acid Bacteria. (ed. S. Salminen and A. von Wright) pp. 1-64. New York: Marcel Dekker.
- Boyd, C. E. and Gross, A. 1998. Use of probiotics for improving soil and water quality in aquaculture ponds. *In* Advances in Shimp Biotechnology. (Flegel, T. W., ed.). National Center for Genetic Engineering and Biotechnology, Bangkok.
- Cheng, W. and Chen, J. C. 1999. Effect of cultivation broth pH, temperature and NaCl concentration on virulence of an Enterococcus-like bacterium to the giant freshwater prawn *Macrobrachium rosenbergii*. *Dis. Aqua. Org.* 36: 233-237.

- Davenport, R. J., Curtis, T. P., Goodfellow, M., Stainsby, F. and Bingley, M. 2000. Quantitative use of fluorescent *in situ* hybridization to examine relationships between mycolic acid-containing actinomycetes and foaming in activated sludge plants. *Appl. Environ. Microbiol.* 66: 1158 -1166.
- Debach, P. and Rosen, D. 1991. *Biological Control by Natural Enemies*. pp. 440. Cambridge: Cambridge Univ. Press.
- Douillet, P. A. and Langdon, C. J. 1994. Use of a probiotic for the culture of the larvae of the pacific oyster (*Crassostrea gigas* Thunberg). *Aquacult.* 119: 25-40.
- Eilers, H., Pernthaler, J., Glockner, F. and Aman, R. 2000. Culturability and *in situ* abundance of pelagic bacteria from the North Sea. *Appl. Environ. Microbiol.* 66: 3044-3051.
- Fast, A. W. and Menasveta, P. 2000. Some recent issues and innovations in marine shrimp pond culture. *Rev. in Fish. Sci.* 8(3): 151-233.
- Fuller, R. 1989. Probiotic in man and animals. *J. Appl. Bacteriol.* 66: 365-378.
- Fuller, R. 1992. *Probiotics: The Scientific Basis*. pp. 1-8. London: Chapman and Hall.
- Fuller, R. 1997. *Probiotics 2: Applications and Practical Aspects*. London: Chapman & Hall.
- Fuller, R. and Gibson, G. 1998. Probiotics and prebiotics. pp. 1633-1639. Academic Press.
- Garcia-de-la-Banda, I., Chereguini, O. and Rasines., I. 1992. Influence of lactic acid bacteria additives on turbot (*Scophthalmus maximus* L.) larvae culture. *Bol. Inst. Esp. Oceanogr.* 8: 247-254.
- Gatesoupe, F. J. 1994. Lactic acid bacteria increase the resistance of turbot larvae, *Scophthalmus maximus*, against pathogenic *Vibrio*. *Aquacult. Living Res.* 7: 277-282.
- Gatesoupe, F. J. 1999. The use of probiotics in aquaculture. *Aquaculture* 180: 147-165.
- Gibson, G. R. and Roberfroid, M. B. 1995. Dietary modulation of the human colonic microbiota: introducing the concept of probiotics. *J. Nutrition* 125: 1404-1412.
- Gildberg, A. and Mikkelsen, H. 1998. Effects of supplementing the feed to Atlantic cod (*Gadus morhua*) fry with lactic acid bacteria and immunostimulating peptides during a challenge trial with *Vibrio anguillarum*. *Aquacult.* 167: 103-113.
- Gildberg, A., Mikkelsen, H., Sandaker, E. and Ringo, E. 1997. Probiotic effect of lactic acid bacteria in the feed on growth and survival of fry of Atlantic cod (*Gadus morhua*). *Hydrobiol.* 352: 279-285.

- Gomez-Gil, B. and Roque, A. 1998. Selection of probiotic bacteria for use in aquaculture. *In* Advances in Shrimp Biotechnology. (Flegel, T. W., ed.). National Center for Genetic Engineering and Biotechnology, Bangkok.
- Gomez-Gil, B., Roque, A. and Thunbull, J. F. 2000. The use and selection of probiotic bacteria for use in the culture of larval aquatic organisms. *Aquacult.* 191: 259-270.
- Gram, L., Melchiorson, J., Spanggaard, B., Hubber, I. and Nielsen, T. F. 1999. Inhibition *Vibrio anguillarum* by *Pseudomonas fluorescens* AH 2, a possible probiotic treatment of fish. *Appl. Environ. Microbiol.* 65: 969-973.
- Hammer, B., Moter, A., Kahl, O., Alberti, G. and Gobel, U. B. 2001. Visualization of *Borrelia burgdorferi* sensu lato by fluorescence *in situ* hybridization (FISH) on whole-body sections of *Ixodes ricinus* ticks and gerbil skin biopsies. *Microbiol.* 147: 1425-1436.
- Hammes, W. P. and Hertel. C. 1998. New development in meat starter culture. *Meat Sci.* 49: 125-138.
- Harmsen, H. J. M., Elfferich, P., Schut, F. and Welling, G. W. 1999. A 16S rRNA-targeted probe for detection of lactobacilli and enterococci in faecal samples by fluorescent *in situ* hybridization. *Microb. Ecol. Health Dis.* 11: 3-12.
- Hasson, K. H., Hasson, J., Aubert, H. and Redman, R. M. 1997. A new RNA-friendly for the preservation of penaeid shrimp samples for virological detection using cDNA genomic probes. *J. Virol. Met.* 66: 227-236.
- Holzapfel, H. W. and Schillinger, U. 2002. Introduction of pre- and probiotics. *F. Res. Internat.* 35: 109-116.
- Humason, G. L. 1972. *Animal Tissue Techniques*. 3rd ed. W.H. Freeman, San Francisco, CA.
- Jensen, T. K., Muller, K., Boye, M., Leser, T. D. and Jorsal, S. E. 2000. Scanning electron microscopy and fluorescent *in situ* hybridization of experimental *Brachyspira (Serpulina) pilosicoli* infection in growing pigs. *Vet. Pathol.* 37: 22-32.
- Joborn, A., Olsson, J. C., Westerdahl, A., Conway, P. L. and Kjellberg, S. 1997. Colonization in the fish intestinal tract and production of inhibitory substance in intestinal mucus and faecal extracts by *Carnobacterium* sp. Strain K1. *J. Fish. Dis.* 20: 383-392.
- Knaap, W. V. D. 1993. *Defence in Invertebrate in Biotol (biotechnology by open learning)*. Butterworth-Heinemann LTD. pp. 215. Oxford: Linaese Honse, Jordan Hill.

- Kontula, P., Jaskari, J., Nollet, L., De Smet, I., Von Wrigh, A., Poutanen, K., and Mattila-Sandhom, T. 1998. The colonization of a simulator of the human intestinal microbial ecosystem by a probiotic strain fed on a fermented oat bran product: effects on the gastrointestinal microflora. *Appl. Microbiol. Biotechnol.* 50: 246-252.
- Lilly, D. M. and Stillwell, R. H. 1965. Probiotics: growth promoting factors produced by microorganism. *Sci.* 147: 747-748.
- Lin S. Y. and Ayres J. W. 1989. *Lactobacillus* effect on cholesteral: *In Vitro* and *Vivo* results. *J. Dairy Sci* 72: 2885-2899.
- Loy, J. K., Dewhirst, F. E., Weber, W. and Frelier, P. 1996. Molecular phylogeny and *in situ* detection of the etiologic agent of necrotizing hepatopancreatitis in shrimp. *Appl. Environ. Microbiol.* 62: 3439-3445.
- Mahasawasde, S., Anantasil, W., Areechon, N. and Rasmidatta, L. 2003. Effect of *Lactobacillus* spp. on growth inhibition of *Vibrio* spp. and disease resistance of black tiger shrimp (*Penaeus monodon* Fabricius) larva. Annual 41. Kasetsart University.
- Manz, W., Arp, G., Schumann-Kindel, G., Szewzyk, V. and Reitner, J. 2000. Widefield deconvolution epifluorescence microscopy combined with fluorescent *in situ* hybridization to show the spatial arrangement of bacteria in sponge tissue. *J. of Microbiol. Met.* 40: 125-134.
- Moriarty, D. J. W. 1997. The role of microorganism in aquaculture ponds. *Aquacult.* 151: 333-349.
- Moriarty, D.J.W. 1998. Control of luminous vibrio species in penaeid aquaculture ponds. *Aquacult.* 164: 351-358.
- Moter, A. and Gobel, U. B. 2000. Fluorescence *in situ* hybridization (FISH) for direct visualization of microorganisms. *J. Microbiol Methods.* 41: 85-112.
- Nikoskelainen, S., Ouwehand, A., Salminen, S. and Bylund, G. 2001. Production of rainbow trout (*Oncorhynchus mykiss*) from furunculosis by *Lactobacillus rhamnosus*. *Aquacult.* 198: 229-236.
- Ogunbanwo, S. T., Sanni, A. I. and Onilude, A. A. 2003. Characterization of bacteriocin produce by *Lactobacillus plantarum* F1 and *Lactobacillus brevis* OG1. *African J. of Biotechnol.* 2: 219-227.

- Oliveira, M., Andrade, G., Guerra, M. and Bernardo, F. 2003. Development of a fluorescence *in situ* hybridization protocol for the rapid detection and enumeration of *Listeria monocytogenes* in milk. *RPCV* 98: 119-124.
- Olsson, J. C. 1995. Bacteria with inhibitory activity and *Vibrio anguillarum* in the fish intestinal tract. Fil. Dr. Thesis. Goteborg University. Sweden. 141 p.
- Olsson, J. C., Joborn, A., Westerdahl, A., Blomberg, L., Kjellerg, S. and Conway, P.L. 1998. Survival, persistence and proliferation of *Vibrio anguillarum* in juvenile turbot, *Scophthalmus maximus* (L.), intestine and faeces. *J. Fish Dis.* 21: 1-9.
- Parker, R. B. 1974. Probiotic. The other half of the antibiotics story. *Anim. Nutr. Health* 29: 4-5.
- Perez, P. F., Minnard Y., Disalvo, E. A. and Antoni, G. L. 1996. Surface properties of Bifidobacteria strain of human origin. *Appl. Environ. Microbiol.* 64: 21-26.
- Phianphak, W., Piyatiratitivorakul, S., Menasveta, P. and Rengpipat, S. 1997. Managing microbial disease in aquaculture with probiotic bacteria: Biotechnology for sustainable aquaculture. In 2nd Asia-Pacific Marine Biotechnology Conference and 3rd Asia-Pacific Conference on Algae Biotechnology. Phuket, Thailand. 7-10 May 1997.
- Phianphak, W., Rengpipat, S., Piyatiratitivorakul, S. and Menasveta, P. 1999. Probiotic use of *Lactobacillus* spp. for black tiger shrimp, *Penaeus monodon*. *J. Sci. Res. Chula. Univ.* 24 (1): 41-51.
- Queirroz, J. F., Boyd, C. E. 1998. Effects of a bacterial inoculum in channel catfish ponds. *J. World Aquacult. Soc.* 29: 67-73.
- Rengpipat, S., Phianphak, W., Piyatiratitivorakul, S. and Menasveta, P. 1998a. Effects of a probiotic bacterium on black tiger shrimp *Penaeus monodon* survival and growth. *Aquacult.* 167: 301-313.
- Rengpipat, S., Rukpratanporn, S., Piyatiratitivorakul, S. and Menasveta, P. 1998b. Probiotic in aquaculture: A case study of probiotics for larva of the black tiger shrimp (*Penaeus monodon*). In *Advances in Shrimp Biotechnology*. (Flegel. T. W., ed.). National Center for Genetic Engineering and Biotechnology, Bangkok.
- Ringo, E. and Strom, E. 1994. Microflora of Arctic charr, *Salvelinus alpinus* (L.): gastrointestinal microflora of free-living fish and effect of diet and salinity on intestinal microflora. *Aquacult. Fish. Manage.* 25: 623-629.

- Robertson, P. A. W., O' Dowd, C. O., Burrells, C., Williams, P. and Austin, B. 2000. Use of *Carnobacterium* sp. as a probiotic for Atlantic salmon (*Salmo salar* L.) and rainbow trout (*Oncorhynchus mykiss*, Walbaum). *Aquacult.* 185: 235-243.
- Roy, D., Ward, P., Vincent, D. and Mondou, F. 2000. Molecular identification of potentially probiotic Lactobacilli. *Curr. Microbiol.* 40: 40-46.
- Schillinger, U. and Lucke, F. K. 1989. Antibacterial activity of *Lactobacillus sake* isolated from meat. *Appl. Environ. Microbiol.* 55: 1901-1906.
- Smoragiewicz, W., Bielecka, M., Babuchawowski, A., Boutard, A. and Dubeau, H. 1993. Les probiotiques. *Can. J. Microbiol.* 39: 1089-1095.
- Sperti, G. S. 1971. Probiotics. West Point, CT: Avi Publishing Co.
- Tahara, T., Oshimura, M., Umezawa, C and Kanatani, K. 1996. Isolation, partial characterization, and mode of action of acidocin J 1132, a two-component bacteriocin produced by *Lactobacillus acidophilus* JCM 1132. *Appl. Environ. Microbiol.* 62: 892-897.
- Thimm, T. and Tebbe, C. C. 2003. Protocol for rapid fluorescence *in situ* hybridization of bacteria in cryosection of microarthropods. *Appl. Environ. Microbiol.* 69: 2875-2878.
- Trebesius, K., Panthel, K., Strobel, S., Vogt, K., Faller, G., Kirchner, T., Kist, M., Heesemann, J. and Haas, R. 2000. Rapid and specific detection of *Helicobacter pylori* macrolide resistance in gastric tissue by fluorescent *In Situ* hybridization. *Gut.* 46: 608-614.
- Unestem, T. and Soderhall, K. 1977. Soluble and fragment from fungal cell walls elicit defense reaction in crayfish. *Nature* 267: 45-46.
- Van Reenen, C. A., Dicks, L. M. T. and Chikindas, M. L. 1998. Isolation, purification and partial characterization of plantaricin 423, a bacteriocin produced by *Lactobacillus plantarum*. *Appl. Environ. Microbiol.* 84: 1131-1137.
- Vaseeharan and Ramasamy, P. 2003. Control on pathogenic *Vibrio* spp. by *Bacillus subtilis* BT23, a possible probiotic treatment for black tiger shrimp *Peneaus monodon*. *Lett. Appl. Microbiol.* 36 (2): 83-87.